

SARRERA.

Eusko Jaurlaritzako Gobernu Kontseiluak 2013ko maiatzaren 28an hasieran onartutako Etika eta Jokabide Kodeak, zeina gaur egun 2016ko azaroaren 22an onartutako testu bateginean jasota baitago, ezartzen du Etika Publikorako Batzordeak txosten bat egingo duela Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio eta haren sektore publikoko kargudun publikoek Etika eta Jokabide Kodea betetzen dutela egiaztatzeko. Txostenak gomendioak jaso ahal izango ditu, eta Gobernu Kontseiluari aurkeztuko zaio. Txostenean jasotako ondorio eta gomendioak publikoak izango dira.

Eusko Jaurlaritzako Etika Publikorako Batzordeak (EPB) 2025. urtean zehar egindako lana erregistratzea da memoria honen xedea, Gobernu Kontseiluari ezagutzera eman eta ondoren haren zabalkunde publikoa egiteko.

ETIKA PUBLIKORAKO BATZORDEAREN OSAERA.

Gobernu Kontseiluak 2016ko azaroaren 22an onartutako Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio eta haren sektore publikoko kargudun publikoen Etika eta Jokabide Kodearen testu bateginak ezartzen du Etika Publikorako Batzordea nola sortu eta osatuko den:

- Administrazio publikoaren alorreko eskumenak dituen sailburua, batzordeburu arituko dena.
- Enplegu publikoaren alorreko eskumenak dituen sailburuordea.
- Erakundeen etikarekin, zuzenbidearekin edo gobernantzarekin lotutako gaietan esperientzia, gaitasun eta ospe profesional egiaztatua duten bi pertsona, sektore publikotik zein pribatutik etor daitezkeenak, Eusko Jaurlaritzak izendatuak.
- Eusko Jaurlaritzako goi-kargudun bat, idazkari-lanak egingo dituen (hitzarekin baina botorik gabe).

Beraz, testuak berak ezartzen du nork osatzen duen Batzordea: alde batetik, administrazio publikoaren arloan eskumena duen saileko titularra, enplegu publikoaren arloan eskumena duen sailburuordea eta idazkari-eginkizunak betetzen dituen goi-karguduna, hitza bai baina botorik ez duena, eta, beste alde batetik, Gobernu Kontseiluak erabakitako bi pertsona, erakundeen etikarekin, zuzenbidearekin edo gobernantzarekin lotutako gaietan esperientzia, gaitasun eta ospe profesional egiaztatua duten pertsonen artean izendatuak.

Gobernu Kontseiluaren 2021eko urtarrilaren 25eko Erabakiaren bidez, Elsa González Esteban eta Fernando Tapia Alberdi EPBko kide izendatu ziren, aipatutako gaietan duten esperientziagatik eta gaitasun profesionalagatik —izendapen horiek 2024. urtearen amaieran berretsi ziren—.

Etika Batzordeko idazkaria, berriz, Gobernu Kontseiluaren 2024ko urriaren 22ko Erabakiaren bidez izendatu zen.

Legegintzaldi honetako aldaketak kontuan harturik, honela osatuta geratzen da Etika Publikorako Batzordea:

- **Batzordeburua:** María Ubarretxena Cid (Gobernantza, Administrazio Digital eta Autogobernuko sailburua 2024ko ekainaren 25etik).
- **Batzordekidea:** Maite Barruetabeña Zenekorta (Enplegu Publikoko sailburuordea 2024ko uztailaren 20tik).
- **Batzordekidea:** Elsa González Esteban (batzordekide izendatua Gobernu Kontseiluaren 2021eko urtarrilaren 25eko Erabakiaren bidez).
- **Batzordekidea:** Fernando Tapia Alberdi (batzordekide izendatua Gobernu Kontseiluaren 2021eko urtarrilaren 25eko Erabakiaren bidez).

- **Idazkaria:** Xabier Ochandiano Martinez (Erakunde Harremanetarako sailburuordea 2024ko abuztuaren 3tik, eta EPBko idazkari 2024ko urriaren 22tik).

Indarrean dagoen Etika eta Jokabide Kodearen testuak ez du aldaketarik izan 2025ean.

MEMORIAK AINTZAT HARTZEN DUEN ALDIAN AZTERTU ETA EBATZITAKO GAIAK

2025ean, EPBk 2 erabaki baino ez zituen hartu.

Aipatutako bi erabakiek kexa edo salaketa aurkeztu zuten kargu edo erakunde publiko batengatik.

2025. urtean jaso eta aztertu ditu EPBk kasu gutxien.

Beste behin ere adierazi behar dugu Etika Publikorako Batzordearen erabaki guztiak aho batez hartu direla.

Komeni da gogoratzea, halaber, EPBren erabaki oro anonimizatuta argitaratzen dela dagokion webgunean.

EPBk 2025ean hartutako erabakien alderdirik aipagarrienak hauek dira:

a) EJKren aplikazio-eremu subjektiboari buruzko kontuan hartzekoak.

Aurreko memorietan aipatu genuen bezala, 2025ean EPBk egoera bati erantzun behar izan zion, pertsona batzuek ustez egindako egitateak direla-eta, baina azkenean pertsona horiek EJKren aplikazio-eremu subjektibotik kanpo geratzen zirela ondorioztatu da. Gogora ekarri behar da, 1/2017 Erabakiaz geroztik, argi dagoela EAEko sektore publiko autonomikoko kargudun publikoei soilik aplikatzen zaiela EJK, alegia,

1/2014 Legearen, ekainaren 26koaren, Kargu Publikodunen Jokabide Kodea eta Interes Gatazkak arautzekoaren (JKIGL) aplikazio-eremuaren barnean daudenei.

Era berean, 5/2019 Akordioak EJKren aplikazio-eremu pertsonalari buruz ere jardun zuen. Kasu horretan, EPBren aurrean aurkeztutako idazkian, udal batek etxez etxeko laguntza-zerbitzuaren kudeaketarekin loturiko egitate batzuk salatu ziren, salatzailearen arabera, ez zutelako betetzen «gure agintarien kode etikoa, kasu honetan, udalarena» (egitateak ustez gertatu ziren udalarena). Doktrina errepikatua gogora ekarri ondoren, EPBk azaldu zuen salaketa «Eusko Jaurlaritzak izendatu ez dituen arduradun publikoen aurkakoa zela: toki-administrazio bateko hautetsiak edo haiek izendatutako konfiantzazko pertsonak, eta horiek ez dutela inolako loturarik Euskadiko sektore publiko autonomikoarekin». Ondorioz, ezinbestean ezetsi behar da salaketa, «EPB honen jarduketa-esparru subjektibotik harago doalako».

Guztia aztertu eta eztabaidatu ondoren, EPBk ez du aurkitu Etika eta Jokabide Kodearen balio, printzipio eta jarraibideak urra ditzakeen jokabiderik edo zantzurik.

b) Erakunde publiko batean izendapen askeko lanpostua betetzeko ebazpenari buruzkoa.

Aztertutako ekitaldian, Etika Publikorako Batzordeak kexa baten berri izan zuen, lanpostu bat deialdi publiko bidez betetzeko prozedura baten esparruan izangai bati buruzko balorazio profesionalak jasotzen dituen barne-dokumentu bat zabaltzearekin lotuta. Interesdunak adierazi zuen ez zegoela ados jokabide horrekin, uste baitzuen dokumentua hirugarrenei jakinarazteak eragina izan zezakeela datu pertsonalen konfidentziasunean eta Etika eta Jokabide Kodean jasotako printzipio jakin batzuetan.

Kexa jaso ondoren, Batzordeak kasuaren aurrekariak behar bezala ezagutzeko behar zen informazioa bildu zuen, erreklamatzailerik aurkeztutako dokumentazioa eta eragindako erakundeak egindako adierazpenak barne. Era berean, kontuan hartu zen beste organo eskudun batzuek administrazio-, jurisdikzio- eta datu-babesaren eremuan garatutako jarduketak zeudela, dagozkien eginkizunak betez.

Egindako azterketan, Batzordeak gogorarazi zuen kargu publikodunen jokabidea Etika eta Jokabide Kodean ezarritako balio, printzipio eta jarraibideetara egokitzen den baloratzera mugatzen dela, eta ez dagokiola administrazio-jarduketan legezkotasunari buruzko iritzia ematea, ez eta gai horietan eskumena duten organoen irizpidea ordeztearen ere.

Aztertutako jarduketa guztiak eta eskura zegoen informazioa ikusita, Batzordeak ondorioztatu zuen, aztertutako kasuan, kargu publikodunak ez zuela Etika eta Jokabide Kodea urratu.

Hala ere, kasuak aukera eman zuen agerian uzteko zuhurtzia handiz jokatu behar zela balorazio diskrezionalak edo datu pertsonalak izan ditzaketen dokumentuen kudeaketan eta komunikazioan, eta barneko antolamendu-neurriak hartzea gomendatu zen, etorkizuneko prozeduretan konfidentziasuna eta datuen bereizte egokia indartzeko.